

Badanie socjologiczne

PRACOWNIK ZAGRANICZNY W DOBIE PANDEMII

Raport z badania socjologicznego „Pracownik z zagranicy w Polsce podczas epidemii koronawirusa” przeprowadzonego przez EWL S.A., Fundację Na Rzecz Wspierania Migrantów Na Rynku Pracy „EWL” i Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego

SPIIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
METODOLOGIA I PROFIL RESPONDENTA	4
WPŁYW PANDEMII NA POBYT I ZATRUDNIENIE	5
POCZUCIE BEZPIECZEŃSTWA PODCZAS PANDEMII	6
OCENA OGRANICZEŃ W ZWIĄZKU Z PANDEMIA	7
PLANY PRACOWNIKÓW ZAGRANICZNYCH W ZWIĄZKU Z PANDEMIA	8
OCZEKIWANIA PRACOWNIKÓW ZAGRANICZNYCH W ZWIĄZKU Z PANDEMIA	9
INFORMACJA I STEREOTYPY PODCZAS PANDEMII	11
BADANIE W LICZBACH	12
O AUTORACH BADANIA	13

ANDRZEJ KORKUS

Prezes Zarządu EWL S.A.

Szanowni Państwo,

Przed Wami opracowanie najnowszego badania, przeprowadzonego przez EWL S.A. oraz Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego, które dotyczy sytuacji pracowników zagranicznych w czasie epidemii koronawirusa. Analizie poddaliśmy takie kwestie, jak obecne nastroje imigrantów ze Wschodu, zmianę warunków zatrudnienia w czasie kwarantanny, obawy związane z sytuacją zawodową i rodzinną, plany na przyszłość, oczekiwania oraz obszary, w których potrzebują pomocy.

Negatywne skutki pandemii koronawirusa dotknęły cudzoziemców pracujących w Polsce, część z których musiała zmienić miejsce pracy oraz branżę zatrudnienia, a także zmierzyć się ze zmniejszeniem liczby przepracowanych godzin. Pokrzepiające jednak jest to, że obcokrajowcy nawet w obecnej sytuacji czują się w naszym kraju bezpiecznie i w większości mają zapewnioną pracę. Pozytywnie oceniają ograniczenia, jakim muszą stawiać czoła na co dzień oraz pomoc rządu, wprowadzającego automatyczne przedłużanie ważności dokumentów pobytowych.

Od początku epidemii koronawirusa z Polski wyjechało nie więcej niż 175 tys. obywateli Ukrainy, czyli około 10% społeczeństwa. Choć nie wydaje się to alarmującą liczbą, ogromnym problemem jest nie spadek, lecz brak płynnego zastępowania starych kadr nowymi. Z powodu zamknięcia granic oraz wstrzymania wydawania wiz przez konsulaty i centra wizowe na Ukrainie, nie ma napływu nowych pracowników ze Wschodu. Pracowników systematycznie ubywa i nie ma komu ich zastąpić.

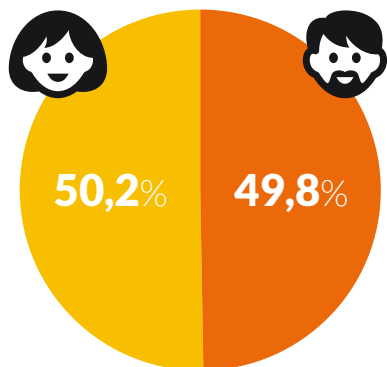
Na samym początku pandemii, kiedy część przedsiębiorstw wstrzymywała działalność, pracowników zagranicznych było wciąż pod dostatkiem. Znalezienie nowego pracownika dla naszych klientów nie stanowiło większego problemu. Obecnie jednak, gdy zakłady stopniowo wznawiają produkcję, a polscy rolnicy szykują się do otwarcia sezonu, brak rąk do pracy będzie dotkliwie odczuwalny, a drogi do ich pozyskania są zablokowane. Oznacza to, że czas na kolejne, zdecydowane kroki w kwestii wprowadzania przez władze specjalnych rozwiązań dla pracujących w Polsce cudzoziemców. Tym bardziej, że w walkę o pracowników sezonowych ze Wschodu już włączyły się takie kraje jak Niemcy, Finlandia czy Wielka Brytania.

Obcokrajowcy wspierają nasz rynek pracy oraz system ubezpieczeń społecznych, a ich wkład w rozwój polskiego PKB w latach 2014-18 jest szacowany na 11%. Istotne jest, by po obecnej sytuacji nie nastąpił kryzys, spowodowany nieobecnością tych, którzy wyjechali z Polski, ale już nie mogą lub nie chcą wrócić.

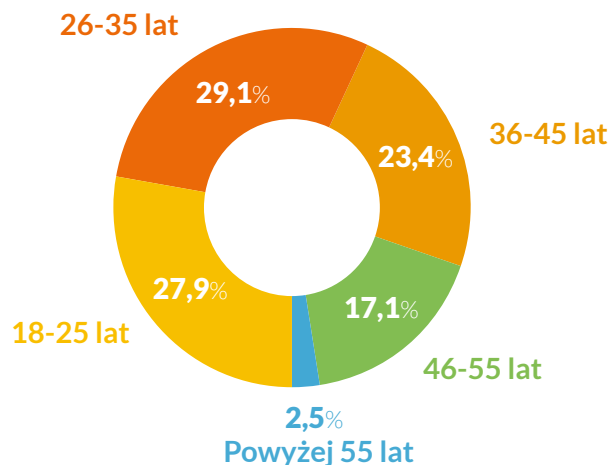
Zapraszam do lektury podsumowania ocen i oczekiwań obcokrajowców pracujących w naszym kraju w tym pełnym wyzwaniu czasie.

METODOLOGIA I PROFIL RESPONDENTA

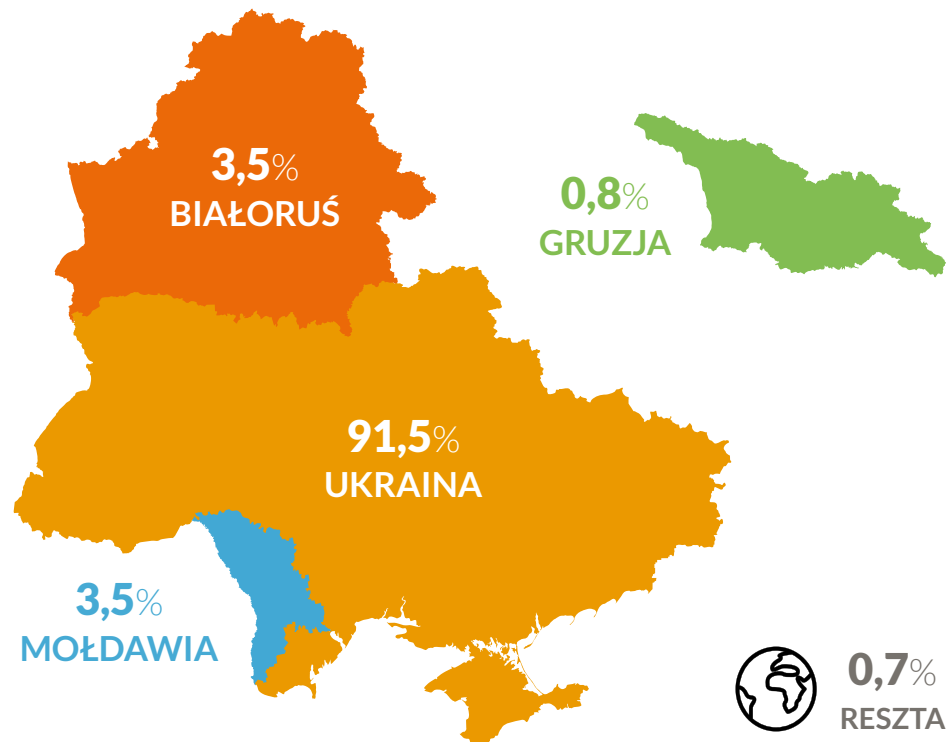
Płeć

Wiek

Kraj pochodzenia

METODOLOGIA

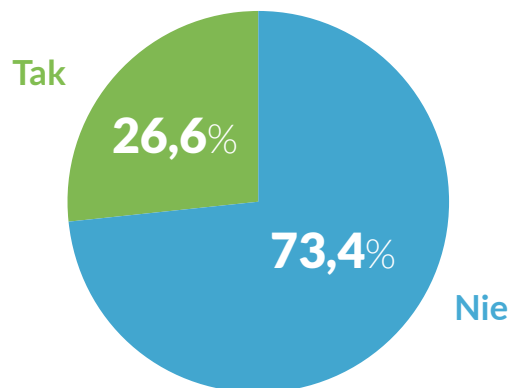
Badanie pracowników zagranicznych w Polsce, z uwagi na pandemię COVID-19, zostało przeprowadzone metodą CAWI (Computer Assisted Web Interview). Dobór próby zorientowany był na wyszukanie respondentów reprezentatywnych dla pracowników zagranicznych zza wschodniej granicy Polski. Zaproszenie do ankiety zostało wysłane bezpośrednio do tej kategorii osób. W tym celu wykorzystano rejestr pracowników zagranicznych będący w posiadaniu EWL S.A.

Badanie objęło pracowników, którzy w czasie jego realizacji przebywali w Polsce i tak, jak obywatele polscy, doświadczali skutków pandemii oraz podlegali rygorom stanu epidemii.

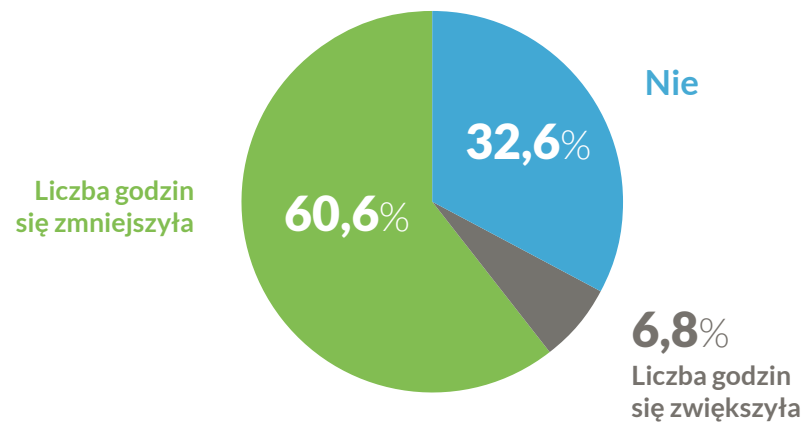
W okresie 9 – 15 kwietnia 2020 roku na ankietę odpowiedziało 600 osób. Wielkość próby oraz jej dobór zapewnia dużą reprezentatywność przebadanych osób. Potwierdzą ją również cechy ankietowanych. Zgodnie z rzeczywistą sytuacją, znaleźli się wśród nich przede wszystkim obywatele Ukrainy (jak również innych krajów, głównie Białorusi i Mołdawii), przedstawiciele różnych grup wiekowych oraz w równej proporcji przedstawiciele obu płci.

WPŁYW PANDEMII NA POBYT I ZATRUDNIENIE

Czy z powodu pandemii musiał/a Pan/Pani zmienić branżę zatrudnienia w Polsce?

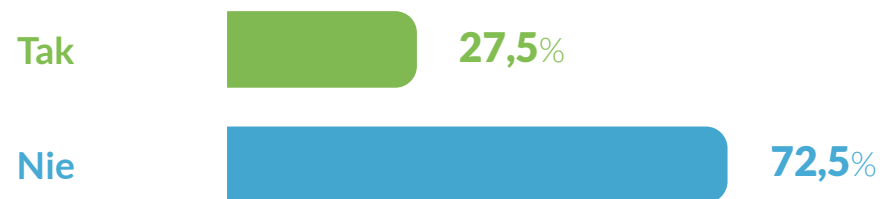
Czy pandemia koronawirusa miała wpływ na Pańską liczbę przepracowanych godzin?

Czy z powodu pandemii musiał/a Pan/Pani zmienić miejscowość wykonywania pracy w Polsce?

Czy z powodu pandemii musiał/a Pan/Pani zmienić miejsce zakwaterowania w Polsce?

Kwarantanna wprowadzona w Polsce z powodu epidemii koronawirusa wpłynęła na sytuację pracujących w naszym kraju cudzoziemców. Co czwarty z nich musiał zmienić branżę zatrudnienia. Dla ponad 60% obcokrajowców pandemia oznaczała zmniejszenie

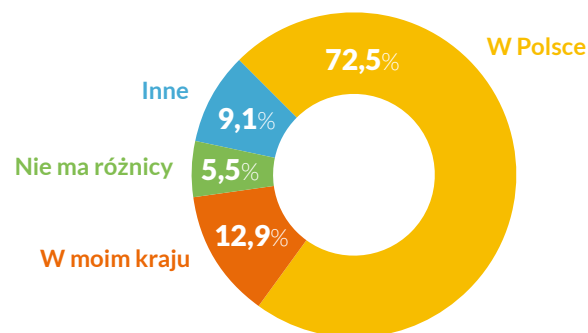
przez pracodawcę liczby przepracowanych godzin, a dla 7% pracowników ich zwiększenie. Co piąty zatrudniony w Polsce migrant ze Wschodu zadeklarował zmianę miejscowości wykonywanej pracy, a co czwarty miejsca zakwaterowania.

POCZUCIE BEZPIECZEŃSTWA PODCZAS PANDEMII

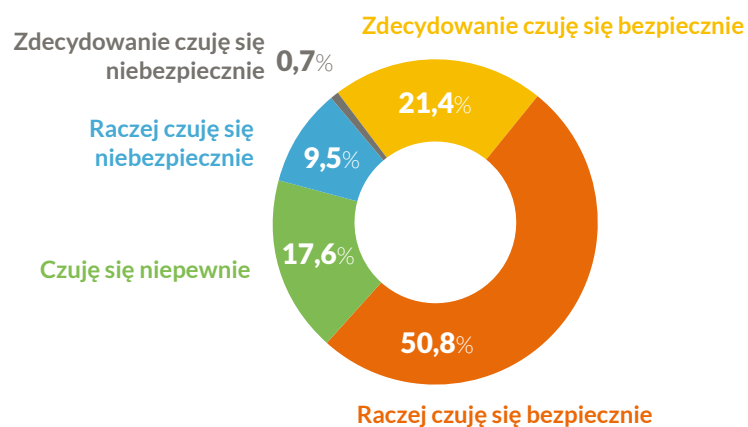
Niemal 3/4 przebywających w naszym kraju migrantów zza wschodniej granicy uważa, że w Polsce w czasie pandemii koronawirusa jest bezpieczniej niż w ich krajach ojczystych. Jedynie 10% ankietowanych obcokrajowców obecnie nie czuje się tu bezpiecznie. Wśród największych obaw, związanych z pandemią koronawirusa, większość pracowników zagranicznych (58%) wymienia utratę zatrudnienia. Kryzysu gospodarczego, który

uderzy w polski rynek pracy, obawia się przeszło 1/3 cudzoziemców, a wizja braku możliwości powrotu do Polski przez dłuższy czas wywołuje większy niepokój, niż ewentualny brak możliwości powrotu do ojczyzny. Jedynie co szósty badany boi się zakażenia koronawirusem.

Gdzie Pana/Pani zdaniem jest bezpieczniej:
w Polsce czy u Pana/Pani w kraju?

Jak by Pan/Pani ocenił/a własne
poczucie bezpieczeństwa w Polsce podczas pandemii?

Czego Pan/Pani najbardziej się obawia
w związku z pandemią koronawirusa?

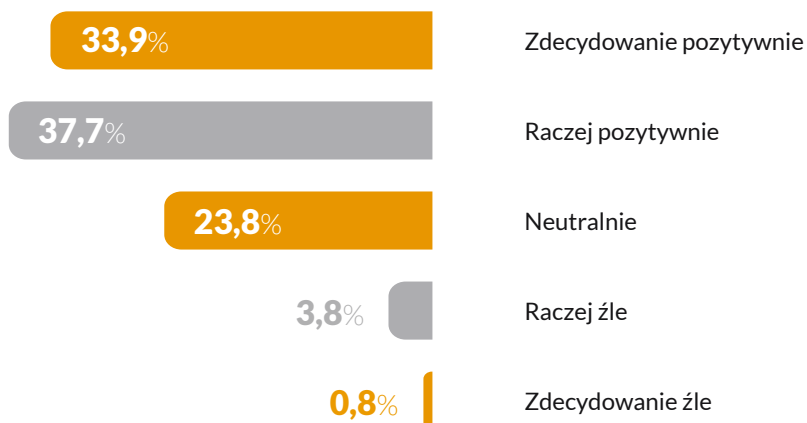

OCENA OGRANICZEŃ W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ

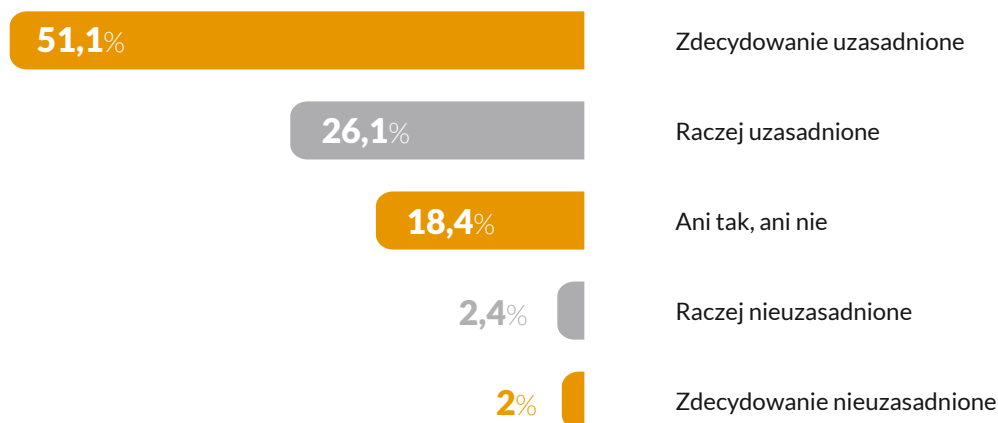
Prawie 3/4 ukraińskich migrantów zarobkowych pozytywnie ocenia restrykcje wprowadzone w Polsce na czas epidemii koronawirusa. Nieco więcej, bo ponad 76%, uważa za uzasadnione ograniczenia dotyczące przekraczania polskiej granicy. Poszkodowanymi skutkami epidemii czuje się 22% respondentów, a co piąty obawia

się, że obecna sytuacja odbije się niekorzystnie na jego życiu i pracy. Zaostrzenie kwarantanny będzie miało wpływ na podjęcie decyzji o przerwaniu zatrudnienia w Polsce u prawie 1/5 pracujących tu cudzoziemców.

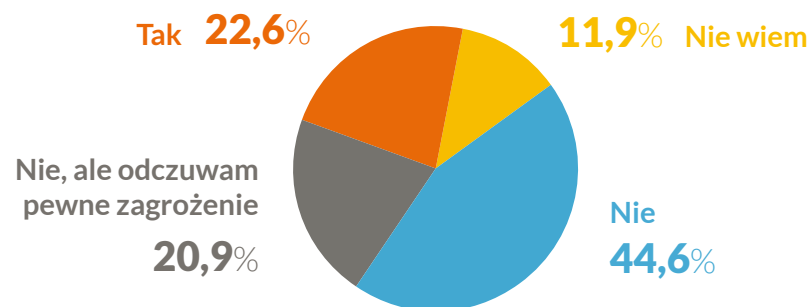
Jak Pan/Pani ocenia ograniczenia wprowadzone przez Polskę w związku z pandemią koronawirusa?

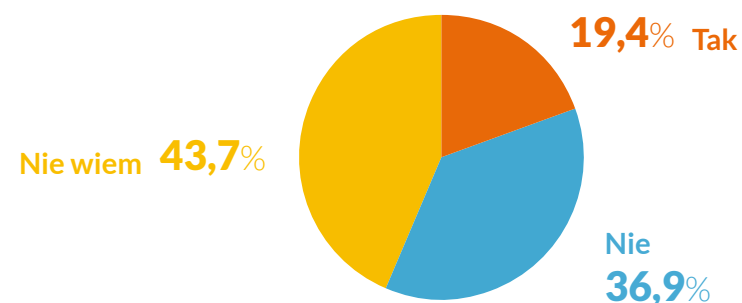
Czy Pana/Pani zdaniem, ograniczenia podczas przekraczania polskiej granicy są uzasadnione?

Czy czuje się Pan/Pani poszkodowany/poszkodowana w związku z wprowadzeniem stanu pandemii w Polsce?

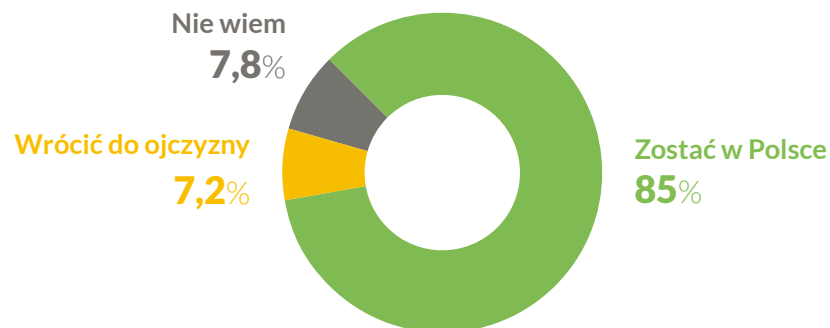

Czy wprowadzenie większych ograniczeń w związku z pandemią może mieć wpływ na Pana/Pani decyzję o przerwaniu zatrudnienia w Polsce?

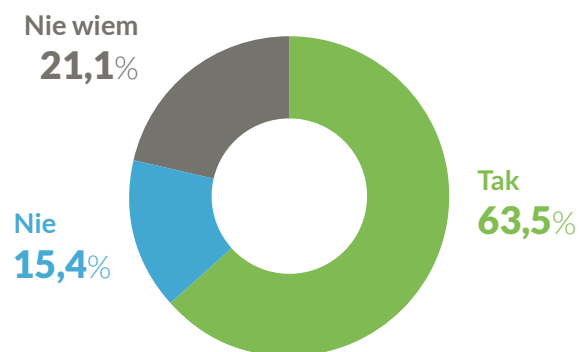

PLANY PRACOWNIKÓW ZAGRANICZNYCH W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ

Czy na czas trwania pandemii oraz związanych z nią ograniczeń
wolał/a by Pan/Pani pozostać w Polsce czy wrócić do ojczyzny?

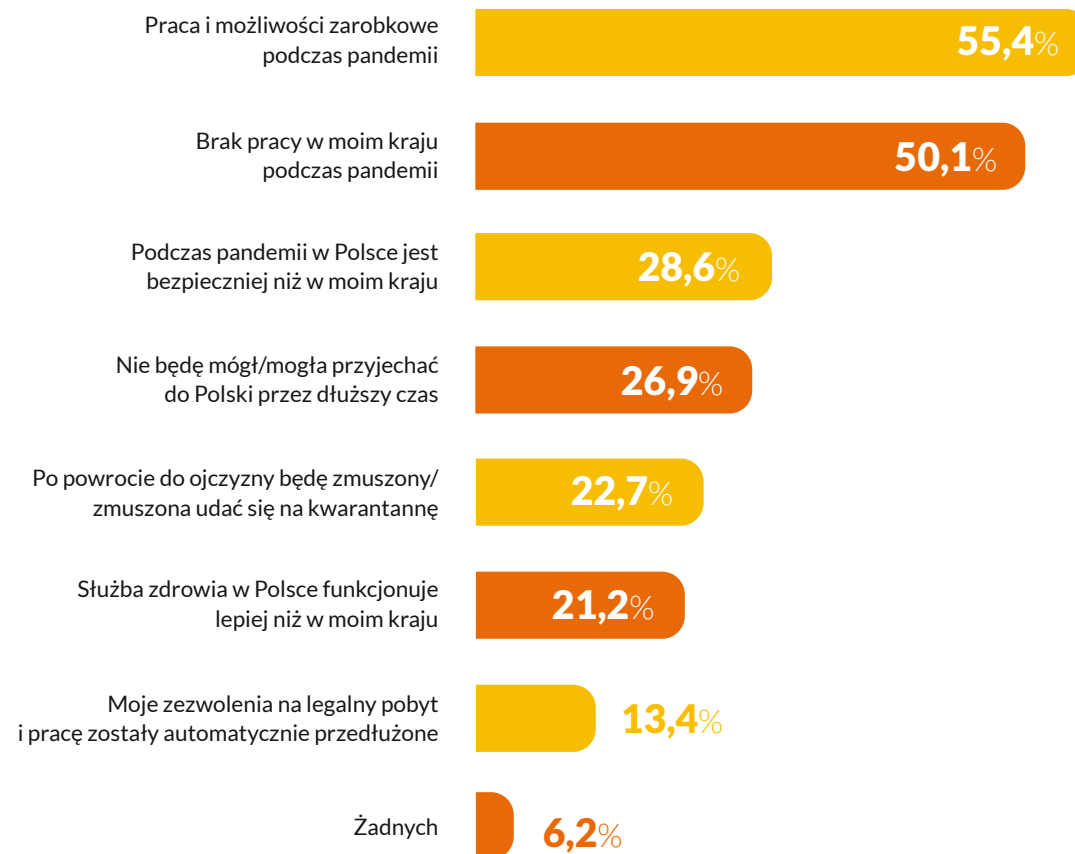

Czy skorzysta Pan/Pani z automatycznego przedłużenia pozwolenia
na legalny pobyt i pracę w Polsce, zaproponowanego przez polski rząd?

Zdecydowana większość migrantów zarobkowych uważa za słuszne przeczekać pandemię koronawirusa w Polsce. Aż 85% spośród ankietowanych podjęło decyzję o pozostaniu w naszym kraju. Głównym ku temu powodem jest praca oraz możliwości zarobkowe, nawet podczas epidemii (55%). Ponadto, co drugi badany jako powód pozostania w Polsce podaje brak zatrudnienia w jego kraju podczas pandemii. Dla 27%

Argumenty na korzyść pozostania w Polsce w trakcie pandemii

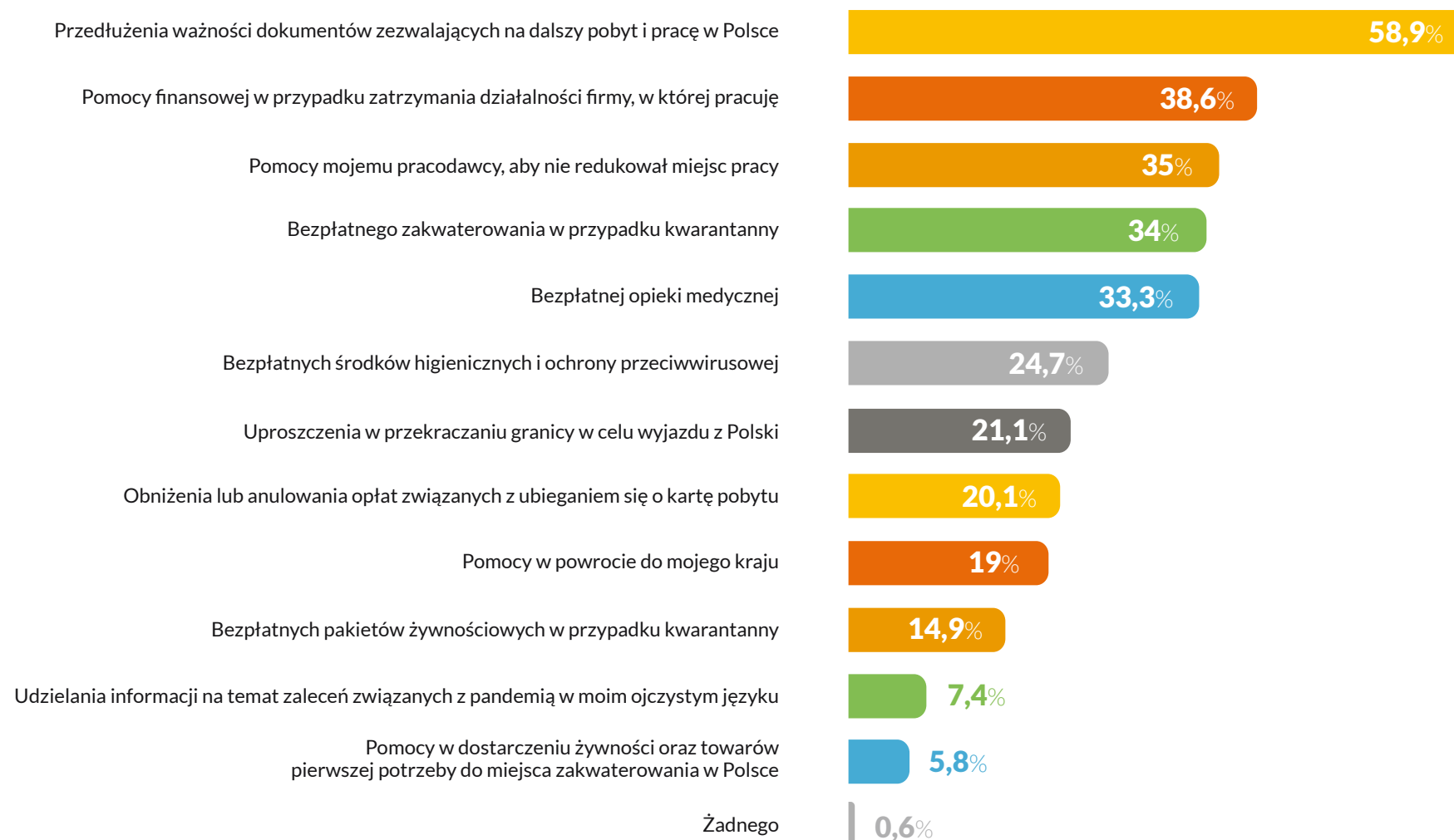

respondentów argumentem do pozostania nad Wisłą jest to, że po powrocie do ojczyzny nie będą oni mogli przed dłuższy czas wrócić do Polski. Co siódmego cudzoziemca pracującego w Polsce przekonało automatyczne przedłużenie zezwoleń na legalny pobyt i pracę. Co więcej, niemal 2/3 pracowników zagranicznych zamierza skorzystać z rozwiązań legalizacyjnych zaproponowanych przez polski rząd.

OCZEKIWANIA PRACOWNIKÓW ZAGRANICZNYCH W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ

Jakiego wsparcia ze strony polskiego rządu oczekuje Pan/Pani w związku z pandemią?

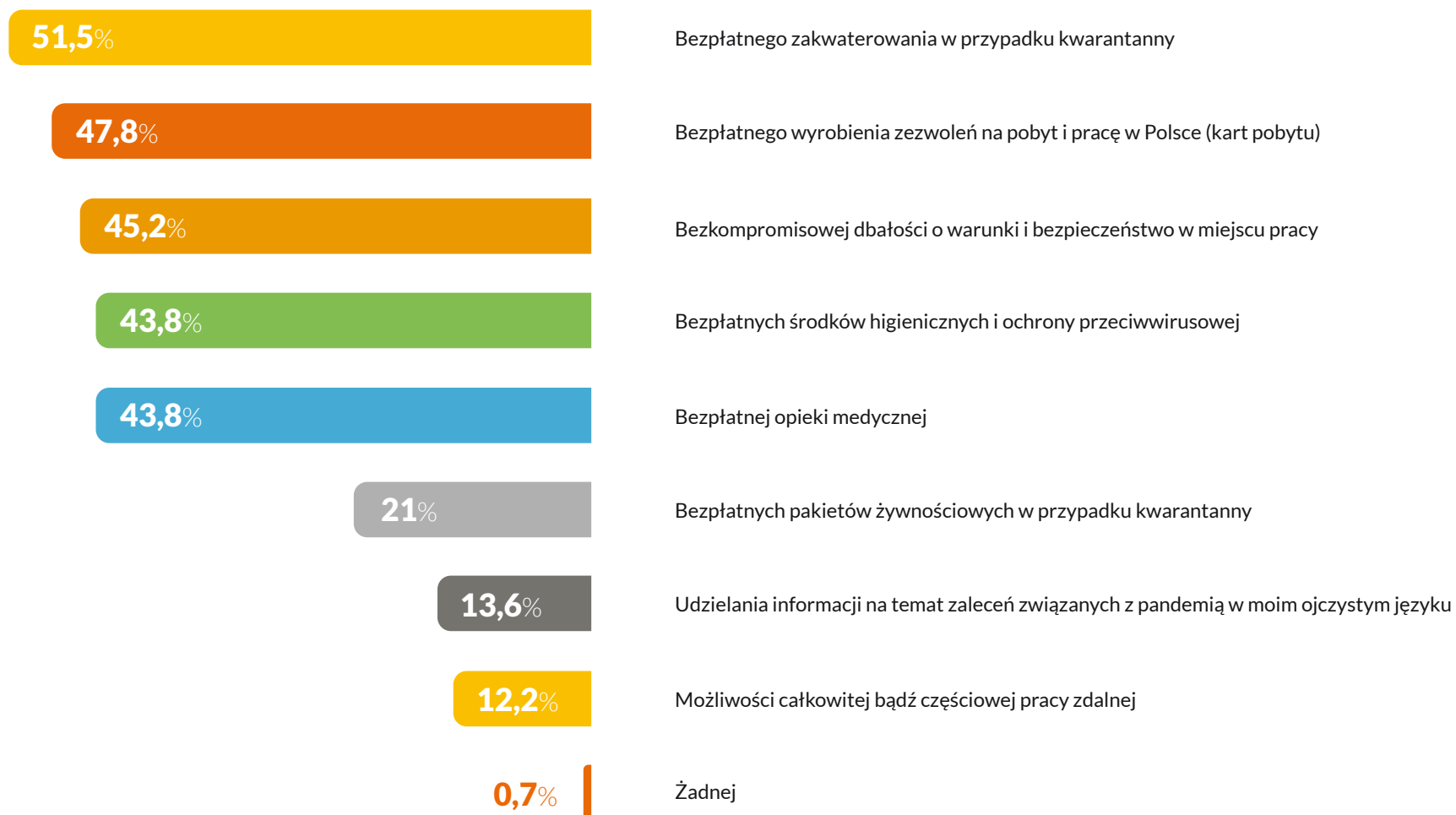

Niemal 59% migrantów zarobkowych w Polsce oczekuje od naszego rządu przedłużenia ważności dokumentów zezwalających na pobyt i pracę. Pomocy finansowej, w przypadku zatrzymania działalności firmy, chciałoby 39% pracowników z zagranicy, a 35% jest za tym,

by państwo pomagało pracodawcom, dzięki czemu nie dojdzie do redukcji miejsc pracy. Obniżenia lub anulowania opłat związanych z wnioskowaniem o kartę pobytu oczekuje co piąty pracujący w Polsce cudzoziemiec.

OCZEKIWANIA PRACOWNIKÓW ZAGRANICZNYCH W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ

Jakiego wsparcia ze strony pracodawcy oczekuje Pan/Pani w związku z pandemią?

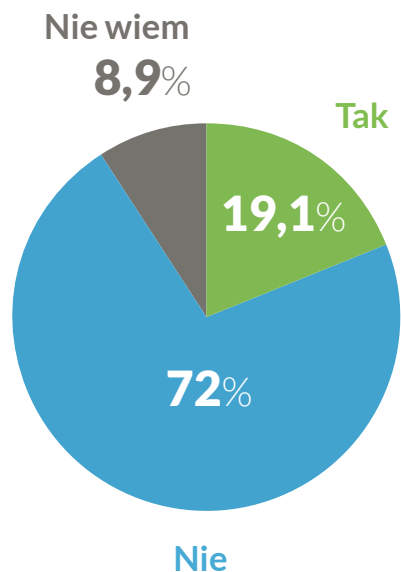

Jeżeli chodzi o wsparcie ze strony pracodawców, na pierwszym miejscu w oczekiwaniach pracowników zagranicznych znajduje się bezpłatne zakwaterowanie w czasie kwarantanny (52%). Na drugiej pozycji uplasowało się pokrywanie opłat związanych z wyrabianiem

bezpłatnych zezwoleń na pobyt i pracę w Polsce, czyli kart pobytu (48%). Ponadto niemal co drugi pracownik zagraniczny w czasie pandemii oczekuje od swojego pracodawcy zorganizowania miejsca pracy w taki sposób, aby spełniało wymogi bezpieczeństwa.

INFORMACJA I STEREOTYPY PODCZAS PANDEMII

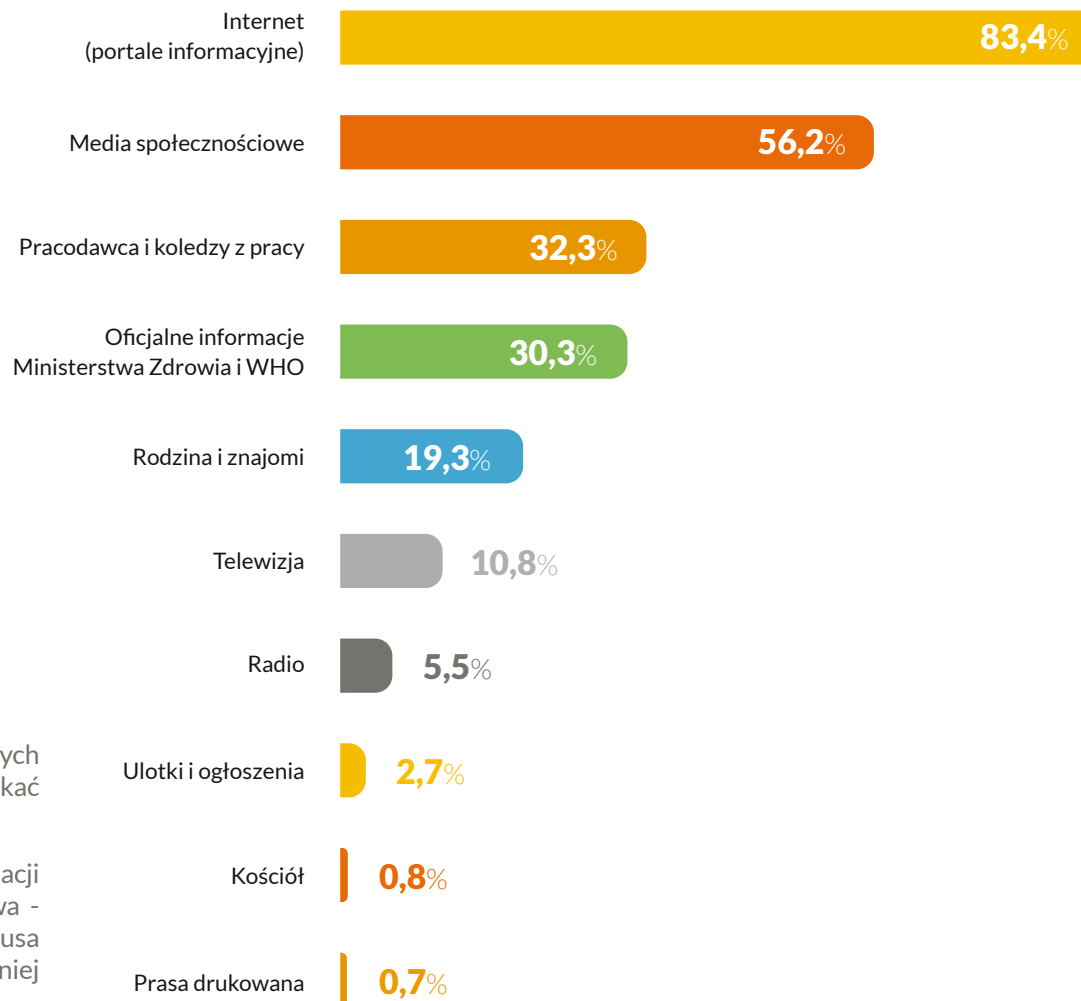
Czy Pan/Pani zaobserwował/a wzmocnienie negatywnych stereotypów w stosunku do obcokrajowców w Polsce w związku z epidemią?

Niemal 3/4 respondentów twierdzi, że nie odczuło wzmocnienia negatywnych stereotypów w stosunku do migrantów zarobkowych w Polsce, które mogłyby wynikać z epidemii koronawirusa. Przeciwnego zdania jest 19% cudzoziemców.

Niemal 85% pracujących w Polsce migrantów zarobkowych jako główne źródło informacji na temat pandemii wymienia internetowe portale informacyjne, a przeszło połowa - media społecznościowe. Co trzeci respondent czerpie informacje na temat koronawirusa z komunikatów pracodawcy. Jedynie 11% ogląda w tym celu telewizję, a dwukrotnie mniej ankietowanych - słucha radia.

Z jakich źródeł informacji korzysta Pani/Pan w pierwszej kolejności, aby dowiedzieć się nt. aktualnej sytuacji epidemiologicznej w Polsce i za granicą?

BADANIE W LICZBACH

84%

respondentów woli na czas trwania pandemii pozostać w Polsce

63%

zatrudnionych obcokrajowców skorzysta z przedłużonych pozwoleń na pobyt i pracę w Polsce

55%

ankietowanych okres pandemii spędza w Polsce ze względu na możliwość pracy

72%

cudzoziemców czuje się w Polsce bezpiecznie nawet w czasie pandemii

72%

obcokrajowców uważa, że podczas pandemii w Polsce jest bezpieczniej, niż w ich własnym kraju

71%

respondentów pozytywnie ocenia ograniczenia wprowadzone przez Polskę w związku z pandemią

26%

migrantów zarobkowych musiało zmienić branżę zatrudnienia w Polsce

60%

ankietowanych skarży się na zmniejszenie liczby przepracowanych godzin

77%

ankietowanych uważa za uzasadnione ograniczenia dotyczące przekraczania polskiej granicy

22%

respondentów czuje się poszkodowanymi przez skutki pandemii w Polsce

58%

cudzoziemców najbardziej obawia się tego, że przez epidemię utraci pracę

18%

obcokrajowców obecnie najbardziej boi się zakażenia koronawirusem

72%

ankietowanych nie odczuło wzmocnienia negatywnych stereotypów w stosunku do migrantów w związku z pandemią

48%

respondentów oczekuje zapewnienia przez pracodawcę bezpłatnych zezwoleń na pobyt i pracę w Polsce

35%

zatrudnionych cudzoziemców oczekuje, że państwo polskie wesprze ich pracodawców

600

pracowników zagranicznych zostało przebadanych

O AUTORACH BADANIA

EWL S.A.

Założona w 2007 roku EWL S.A. rekrutuje najwyższej klasy specjalistów z czterech kontynentów. Jest liderem na polskim rynku zatrudnienia cudzoziemców w zakresie rekrutacji stałych, leasingu pracowniczego, outsourcingu i obsługi zatrudnienia obywateli spoza UE. Grupa dostarcza rozwiązania kadrowe dla większości sektorów gospodarki w krajach Unii Europejskiej, obejmujące także formalności związane z obsługą pracowników i legalizacją pobytu.

EWL S.A. posiada 32 oddziały w 5 krajach Europy (Polska, Ukraina, Białoruś, Mołdawia i Czechy), a w ubiegłym roku otworzyła 16 nowych biur na Ukrainie. Jest to odpowiedź firmy na ciągle rosnące zapotrzebowanie na wykwalifikowanych pracowników ze

FUNDACJA NA RZECZ WSPIERANIA MIGRANTÓW NA RYNKU PRACY „EWL”

Założona w 2015 roku Fundacja Na Rzecz Wspierania Migrantów Na Rynku Pracy „EWL” ma na celu inicjowanie i wspieranie działań związanych z obecnością obcokrajowców na polskim rynku pracy.

Naszą ideą jest wzrost świadomości praw i obowiązków oraz korzyści płynących z legalnego zatrudnienia wśród cudzoziemców, a także ograniczenie liczby nadużyć ze strony nieuczciwych pracodawców. Jednym z głównych założeń Fundacji jest doskonalenie współpracy wielostronnej pomiędzy pracodawcami, instytucjami rządowymi, organizacjami pozarządowymi a także samymi migrantami.

STUDIUM EUROPY WSCHODNIEJ UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO

Stodium Europy Wschodniej (SEW) jest unikalną w skali kraju jednostką akademicką kontynuującą tradycje przedwojennych ośrodków sowietologicznych – Instytutu Naukowo-Badawczego Europy Wschodniej w Wilnie (1930-1939) oraz Instytutu Wschodniego w Warszawie (1926-1939). W ofercie dydaktycznej SEW znajdują się elitarne Studia Wschodnie (I i II stopnia oraz podyplomowe) a także szkoły przeznaczone dla zagranicznych studentów. Wśród wykładowców znajdują się wybitni naukowcy, dyplomaci i specjaliści z Europy i USA.

SEW co roku organizuje międzynarodowe konferencje naukowe oraz szereg wydarzeń budujących pozytywne relacje Polski z krajami byłego ZSRR. SEW jest również wydawcą

Wschodu oraz stałe podnoszenie jakości świadczonych usług dla kandydatów. Z tego również powodu spółka planuje – obok już działających oddziałów na Białorusi i w Mołdawii – otwarcia kolejnych biur w innych krajach byłego ZSRR.

EWL S.A. pragnie być jak najbliżej swoich zagranicznych kandydatów, aby opiekować się nimi od początku do końca procesu rekrutacji oraz pracy w docelowym miejscu. Dla klientów firmy niesie to gwarancję rekrutacji dopasowanej i lojalnej kadry. Dzięki zaawansowanym technologiom i narzędziom IT procesy rekrutacji i zarządzania pracownikami są coraz szybsze i bardziej zautomatyzowalne. Rezultat? Wysoki odsetek realizacji zamówień oraz niski procent rotacji rekrutowanych przez firmę pracowników.

Fundacja prowadzi również działalność charytatywną, skierowaną głównie do cudzoziemców znajdujących się w ciężkiej sytuacji życiowej lub finansowej. Ponadto działa na rzecz integracji europejskiej, aktywnego dialogu oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami. Aktywności Fundacji kierowane są m.in. do podmiotów uczestniczących w procesach migracyjnych i uczestników globalnego rynku pracy.

licznych książek i czasopism poświęconych tematyce wschodniej.

W latach 2004-2013 Studium Europy Wschodniej, pod merytorycznym nadzorem Mariusza Kowalskiego i ogólnym kierownictwem Jana Malickiego, przeprowadziło serię badań społecznych na Ukrainie. Pierwsze z nich odbyły się w grudniu 2004. Przeprowadzono łącznie około 2000 wywiadów ankietowych dotyczących m.in. sympatii politycznych i preferowanych kierunków współpracy międzynarodowej ze szczególnym uwzględnieniem miejsca pochodzenia, narodowości i języka codziennej komunikacji respondentów.

„PRACOWNIK ZAGRANICZNY W DOBIE PANDEMII. RAPORT EWL”
© 2020 EWL S.A. Wszystkie prawa zastrzeżone
Cytowanie danych za: „Pracownik zagraniczny w dobie pandemii. Raport EWL”

 EWL Group

REDAKCJA:

Anatolij Zymnin, dr hab. Mariusz Kowalski (socjogeograf, nadzór merytoryczny),
Olena Lytvynenko, Irena Gradowska, Eliza Dąbrowska, Andrii Mahometa, Oleksandr Bondaruk

KONTAKT DLA MEDIÓW:

Anatolij Zymnin – PR Manager
tel. +48 535 888 815
anatol.zymnin@ewl.com.pl